

Natrium-thuistest kan ziekenhuisopname voorkomen

Als je short bowel, darmfalen of een high output stoma hebt, is de kans dat je raakt uitgedroogd altijd aanwezig. Het testen van het natriumgehalte in de urine is dé manier om erachter te komen of dit het geval is. Nu duurt de uitslag meestal drie dagen. Met de Medimate-thuistest weet je binnen tien minuten of je natriumgehalte te laag is. Verpleegkundig specialist Judith Beurskens van het Radboudumc introduceerde het idee voor de Medimate. Twintig patiënten hebben het apparaat getest, waaronder Esther den Besten.

Wanneer nu klachten zoals hoofdpijn, enorme dorst, last van spierkrampen of vermoeidheid heeft, levert een potje urine in bij de huisarts. Terwijl je op de uitslag wacht, die meestal drie dagen duurt, verergeren je klachten. Esther den Besten (39) herkent dit. Zij heeft vanwege colitis ulcerosa geen dikke darm en endeldarm meer. Na een rectumamputatie kreeg ze een high output stoma en een centrale lijn met vocht en mineralen. 'Als na die drie dagen wachten inderdaad blijkt dat je bent uitgedroogd, word je alsnog opgenomen in het ziekenhuis om vocht en zouten te krijgen toegediend.' Met een snellere uitslag kun je kijken of zelf meer vocht toedienen helpt. En bij een heel laag natriumgehalte kun je met je zorgverlener in het ziekenhuis bespreken of extra mineralen nodig zijn. Hiermee voorkom je dat de klachten ondertussen verergeren en zal het natriumgehalte weer stijgen.

Esther:

'Negen minuten later heb je de uitslag, dat geeft zekerheid en rust'

Googlen

Verpleegkundig specialist Judith Beurskens kwam dit probleem helaas vaak tegen. Zij vroeg zich af of patiënten thuis hun urine zouden kunnen testen, en ging vervolgens

Googelen. Zij stuitte op een onderzoek waarbij kinderen met diabetes zelf met een apparaatje hun urine op te veel natrium kunnen testen. Judith: 'Ik heb de producent benaderd om te vragen of je met het apparaat ook te weinig natrium in de urine kunt bepalen. Een half jaar later kwam de producent met een nieuw apparaatje, de Medimate, dat dit inderdaad kan meten.'

Werk het?

Zou het apparaatje werken en waren de resultaten betrouwbaar, was de volgende vraag. 'We hebben eerst een test in het laboratorium van het Radboudumc gedaan', vervolgt Judith. 'Toen deze resultaten positief waren, hebben eerst vijf patiënten het gebruiksgemak getest. Vervolgens hebben twintig patiënten gedurende zestien weken het apparaat getest. Zij hebben één keer per week de Medimate getest.' Het apparaatje is zo'n 40 cm groot. Esther: 'Je giet je urine in een speciaal potje met een buffer, daaruit haal je met een pipet een druppel en dat doe je op klein glasplaatje, dat je weer in de Medimate doet. Negen minuten later heb je de uitslag, dat geeft me zekerheid en rust. Wat wel veel werk is, is het precies bijhouden van het vocht dat je binnenkrijgt, en de output van je stoma en je urine.'

Onderzoek

Judith: 'De vijf patiënten waarmee we het onderzoek begonnen, hielden bij hoeveel vocht ze binnenkregen en wat hun output was. En ze stuurden een potje met hun urine naar het laboratorium van het Radboudumc. Hiermee konden de onderzoekers zien of de uitslagen hetzelfde waren. Toen bleek dat beide uitslagen bijna 100 procent overeenkwamen, hebben we het aantal patiënten uitgebreid naar twintig', vervolgt Judith. Deze patiënten hadden wekelijks contact met haar. Als hun natriumgehalte te laag was, stuurden zij een potje met urine naar het laboratorium en werd er meteen ingegrepen. De verschillende zorgverleners bespraken in het multidisciplinair overleg wat er moest worden gedaan. De patiënten konden vervolgens zelf thuis meer vocht toedienen, omdat ze een centrale lijn hebben. Hierdoor werden de klachten niet erger, en konden ze extreme uitdroging en een ziekenhuisopname voorkomen.

Judith:

'We hebben eerst een test in het laboratorium van het Radboudumc gedaan'

Positieve Resultaten

De eerste resultaten van het onderzoek zijn positief. Esther: 'Ik hoop dat ik straks het apparaatje mag blijven gebruiken. Het wekelijks zelf kunnen testen, geeft mij een bepaald soort zekerheid. Omdat ik zo gewend ben aan mijn lijf, heb ik niet altijd door dat mijn natriumgehalte te laag is. Nu ben ik er op tijd bij en kan er meteen worden ingegrepen en wordt een ziekenhuisopname voorkomen. Dit laatste overkwam me namelijk best vaak.'

Judith is ook heel positief en hoopt dat naast patiënten met short bowel, darmfalen en/of een high output stoma, ook mensen die starten met totale parenterale voeding (TPV) het apparaatje kunnen gebruiken, waardoor sneller de juiste samenstelling en hoeveelheid TPV kan worden bepaald.

Eerst is nog meer onderzoek nodig, voordat de Medimate op de markt komt en daadwerkelijk kan worden gebruikt. Als zorgverzekeraars akkoord gaan, is het de bedoeling dat honderd patiënten in 2024 het apparaat voor langere tijd testen. Het Radboudumc gaat dan patiënten zelf hiervoor benaderen.

Esther den Besten

Judith Beurskens